„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком и недељом на целом табаку, а уторком на по табака.

ЦЕНА ЈЕ
за Аустро-Угарску:
за целу годину . . . . . 14 ф. — н.
за по године . . . . . 7 ф. — н.
за четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
за 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.

За Србију
на годину 32 дин., на по године 16 дин., на четврт године 8 динара.

ЗАСТАВА.

За ОГЛАСЕ плаћа се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова; за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“

Уредништво и администрација „Заставе“ налази се у кући гђе удове Мајна, лебарска улица.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 новч.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

БРОЈ 22. У НОВОМ САДУ У УТОРАК 9. ФЕБРУАРА 1893. ГОДИНА XXVIII.

НИЈЕ ИЗВРШЕНО.

Сабор Троједне краљевине у Загребу одложен је на неизвесно време.

Наравно је, да ће нас многи запитати: је ли у сабору расправљано о представци г. барона Живковића?

Одговор кратак, али жалостан за оне, који су занемарили своју дужност: није!

Још на почетку саборског заседања ми смо упозорили позване, да пожуре оном представком, а кад је прошло неколико дана саборисања и кад смо видели, да та представка не долази никако пред сабор на дневни ред, повратили смо се опет на ствар са жељом, да позвани изврше скоро једногласни закључак српског народног црквеног сабора, желећи да нема никакових разлога, да се позвани оглуше жељи народа и народних представника. Ако се ти разлози састоје у томе, да се многи Срби посланици из банове већине доведу у тежак положај или да бране српске школе, против банове воље, или да их не бране — онда је ваљало да још пре они, који ведре и облаче у нашем сабору под заштитом патријарха Бранковића, пошаљу у Загреб представку барона Живковића — да се види: на чему смо. Да се види, како бан мисли о Србима и како стоје банови Срби, да ли и онде морају ћутати, где се тиче најсветијих аманета Српства: — српских школа!

Наши читаоци знају о чему је говор.

При самом распусту српског народног црквеног сабора г. барон Живковић изнео је предлог, да се овај сабор обрати нарочитом представком хрватској влади, да се врате оне српске школе, које су нам отете и да могу Срби и даље подизати, где хоће, српске вероисповедне школе. Предлагач је поднео и готову представку а цели сабор, осим двојице, с одушевљењем је прихватио тај закључак и наредио саборском одбору, да ту представку пошаље на одређено место. Али сабор Троједне краљевине саборисао је у Загребу и ето се затворио, а она господа, која морају да извршују саборске закључке, а која стоје под командом патријарха Бранковића исто онако, као и онај посланик, Србин, који у Загребу говори о индоленцији српских учитеља нашла су за добро — да ове представке не пошљу на одређено место и тако, да се још на неизвесно време не изрази на позваноме месту општа жеља српскога народа, да му се поврате отете школе.

Истина је, биће их који ће казати, ако се представка није послала сада, послаће се после и све то приписивати случају. Али ми не верујемо и не ћемо да верујемо, да се ове ствари овако развијају или боље занемарују из простог случаја.

Кроз овако дуго време, од кад се распустио наш црквени сабор, ко ће казати да се из простог случаја занемарило послати у Загреб **једну готову представку**, која је одушевљењем прихваћена у сабору, без разлике странака, а још већим одушевљењем поздрављена од целога народа? Не, ми не мислимо ту на случај, ми кажемо, да је то с **рачуном** занемарено и ти рачуни су на корист бану Хедервари-ју. Кад су њему, онда су и Будимпешти, а не ћемо да будемо неправедни, па да још и у то верујемо, да негдашњи сомборски прота, данас — још има српског уверења и српског начела!

Свакако случај испуштамо из вида — тим више, што се заборавити нешто није могло, кад су позвани на то били упозорени, а није се смело, кад су нарочито дужни да изврше оно, што сабор закључује.

Ми до душе не верујемо, да ће се овим „случајевима“ угушити жеља сабора, не верујемо, да ће се саборски закључак моћи бацити под сто, како су се бацили и народни протести против „јединственог статута“. За протесте нашао је патријарх разлоге у неком „дражењу новинарства“, заборављајући по свој прилици, да се новинарској борби излазило на сусрет демонстративним призорима у Сентомашу и Новоме Саду, али, овде у овом питању не видимо ни једног „разлога“, који би се могао ставити против саборског закључка — осим, ако се не добаци кад тад: и та је жеља у **споразуму с другом**! Односно: **Прихватите ово, а добићете оно**! Али и у том случају увек остаје право, да се рече: вршите, што је заповеђено!

Из свега овога могу имати користи и то привремене, банови Срби. Као одани приврженици данашњег система, ми верујемо, било би им тешко у сабору гласати за нешто, што Србима користи, а као познати славопојци „српског бана“, народу би у случају да не прихвате представке, још боље отворили очи: коме служе и како му служе! Да се ослободе једне и друге беде, „случајно“ је представка г. барона Живковића остала још забележена на записнику у Ср. Карловцима.

Него, пред необоривим уверењем, да се саборски закључак не ће смети забашурити, имамо и ми једну корист — да се још боље упознамо с позванима у српскоме Сиону, а на челу им — српским патријархом. Шта им смета и ко им забрањује, да шаљу представку? Они сами себи не — јер још нико, без потребе, није стварао себи неприлике. Они не и с тога, што би по свој прилици онда, кад је барон Живковић предлагао, били нашли „разлоге“, да не усвоје предлога. То је у неку руку било много лакше. Али предлог је пао изненада у сабору, па како није било времена саборској већини да добије налог и да се по налогу влада — по свој прилици post festum добио је налог глава те већине и покорио му се.

Српски народе памти и упамти: скоро једногласни закључак сабора, да ти се поврате покомуњаљене српске школе, за патријарха Георгија Бранковића није послан онде, где му је место и где би се решила његова судбина и ако је патријарх то морао учинити, јер у овом случају у извршивању саборских закључака први је позван да те закључке извршује

У СРБИЈИ.

Из данашњег, а и прошлих бројева нашега листа могли су се уверити наши читаоци, како је данас стање у Србији и шта и како данашња влада ради. Ми знамо, а донекле и разумемо, како данашња влада, поред све своје слабости у народу ипак има својих присталица — а имаде их и изван Србије. То, по себи није ни мало чудновато, јер тако је увек бивало и биваће, да и најгоре владе имају својих љубимаца, који, мимоилазећи опште народно добро и народну будућност одобравају и славе све што њихови протектори с државнога Олимпа раде.

Не чудимо се дакле ни мало, што у Србији има либерала, који одобравају рад данашње владе, као што се не чудимо ни извесној штампи, која тај рад благосиља. Ако ћемо да логично судимо, то је са свим и оправдано, да н. пр. и данас мађарски и немачки листови нападају на радикалну странку, кад се ова мора да бори против свих насиља, а кад исто толико, колико и радикали осуђују либералну владу Руси и Младочеси — па и они Бугари, који су приморани да се у Бугарској боре против бугарске владе. Тако ових дана опозициони бугарски лист: „Балканска Зора“ донео је оштар чланак против српске владе. Кад су дакле против данашње либералне владе Руси, Младочеси, сасвим је природно да остану и даље расположени против радикала Мађари и Немци и ми, ето јавно исповедамо, задовољни су што ни Мађари ни Немци нису задовољни с радикалима — па би нам било мило, кад би исто тако били незадовољни и с либералима!

Свакако кад први руски листови устају против либерала, бранећи радикале — тако и Младочеси — онда, без сумње можемо рећи, да је Словенство на радикалној страни, што оно види да је с радикалима народ и видевши то, по свој прилици жели, да се једном народу задовољи и почну стишавати партијске страсти. Истина могли би овде надодати, како су Хрвати и то баш из опозиције, пријатељски расцоложени према либералној влади. Али не верујемо да је то из уверења. Нама се чини, да прилике у Троједници утичу на Хрвате, даови мрзећи оне Србе у Троједници, који симпатишу с радикалима омрзну и на саме радикале у Србији — а и то би, наравно, био прости пркос, који у политици и разума и осећаја не значи — ништа! Нама се овако чини, по што пред толиким чињеницама о нечувеним насиљима која чини српска влада, а која су бележили и сами хрв. опозициони листови, како да схватимо, за што баш они Хрвати бране владу насиља у Србији у истом часу, у којем се туже на насиља бана Хедерварија?

Закључак је јасан: Ако се српска влада због својих насиља може оправдати, може се оправдати и Хрватска, а у том случају хрватској опозицији била би с места потсечена крила.

Него прелазећи преко ове и нелогичне и неправедне радње браће Хрвата, а имајући увек у виду, шта и како мисле Руси и Чеси — поред нашег непоколебљивог уверења, да бољих пријатеља осим Руса и Чеха, српски народ није никада ни имао, нити ће имати — ми питамо: ако либерални листови, с ове и с оне стране Дунава (сада изостављамо стране) налазе за добро, да или крију или оправдавају насиља српске владе, ако они, валда с гледишта неке страначке дисциплине, налазе за умесно да још и то причају, како ће данашња влада још и усрећити Србију, ми не знамо и не можемо да знамо, за што се с њима не слажу Славени — него на против словенски душмани. Либералима се може казати, да у интересу своје странке говоре добро о влади и онда, кад она тога апсолутно не заслужује, али тек се не може казати да Руси и Младочеси прате српске ствари из Петрограда, Москве и Прага с радикалног, него са српског, словенског гледишта!

Што се тиче либерала у Србији и свих пријатеља српске владе код Срба изван Србије — ми појмимо, да као присталице своје странке могу донекле и неоправдана дела бранити и ако не би смели, али не појмимо, да се као Срби у овом часу, кад је Србија изложена толиким опасностима, барем не предомисле и не бране оно, што се и не сме и не може бранити. Смешно је гледати неке либералне повипаре, кед истичу, како је данашња влада родољубива и то само они — док у то родољубље не верује српски народ, не верује Словенство и док се та влада хвали родољубљем није смешно, него је жалосно да се с тим хвалама слажу у опште и Мађари и Немци.

Многи, који пишу о данашњем стању у Србији или се позивају на поједине незаконитости и насиља, којих је много, или непрестано истичу, како је данашња влада дошла на владу непарламентарним путем.

Али нама се чини, да није од потребе трошити много речи, да се то стање открије у правој слици. Два су питања: има ли или нема данашња влада наде у већину на предстојећим изборима. Ако нема, онда је знак, да народ ту владу не воли и да јој не верује, кад она каже да је родољубива. Залуд се неко хвали, кад му други то не признају, а не признају му с тога, што се те хвале не поткрепљују делима. Ако пак влада има наде у већину . . . ама какву већину? Зар нису пред нама чињенице о толиким мучким атентатима, који су потекли из либералног табора? Зар није толико и толико доказа пред нама, како влада растурује силом радикаде из општина, да постави либерале? За што либерална влада не ће да уписује толике хиљаде радикала у бирачке спискове и онда, када их услед судских решења мора уписати за што не ће да издаје свакоме, ко на то има права, бирачких карата? За што се пролила крв у Смедереву и Чачку? Знамо и забележили смо, како су онда либерални листови једногласно заорили, да су оном проливању крви, криви радикали — али данас, после месец дана, радикални листови вичу и протестују, да се поведе истрага — а истрага се не води!! За што српски капетани глобе и затварају невине људе и на послетку, за што се из Београда телеграфише органу мађарске владе „Pester Lloyd-у, како из Русије а од Александра Карађорђевића долазе рубље радикалима?

Када би радикална странка на то спала, да мора куповати гласове бирача, онда за цело не би либералној влади било од потребе, да толиким хиљадама бирача ускраћује право гласања, него кад смо довле дошли, вреди да се овде и зауставимо. У опште готово све оне, које је данашња влада затворила, а међу њима има и народних посланика, беди она да су **велеиздајници**. Тешка је, опасна је ова кривица, јер се велеиздајничка дела кажњавају куршумом у прса. И на жалост, баш с тога, што је тешка и опасна, као да је најлакше појединим подметнути ову кривицу. Кад се у Србији говори о велеиздајству, ту се не разуме и не може се друго подразумевати, него да поданици Александра Обреновића конспирирају за Карађорђевића. Та, ваљда не ће конспирирати за каквог страног владара!? И судећи по либералној влади ових конспиратора у Србији има много — сви су радикали велеиздајници! Тако пишу либерални листови, а по томе се владају и власти.

Кад би ово била, на несрећу, истина онда би престо младога краља стајао на врло лабавој основи. Али није истина. Јер сваког оног, кога либерална влада затвори због велеиздајства судови пуштају на слободу. Сад или су судови праведни, или су и они на услузи „конспираторској“ радикалној странци. Другог излаза нема!

У ово друго нико не верује, него сваки држи да су праведни — и онда пита се: шта раде и шта мисле кр. намесници, као чувари краљеве круне и краљевског достојанства? Могу ли, ако су искрени пријатељи престола и смеју ли, да тако мирно допуштају једној, и тако слабој влади, да овако недостојно, овако жалосно напада овим и оваким оружјем једну велику и јаку странку у земљи? Не схваћају ли, да би се баш могло овим и оваким поступањем изродити династично питање, то жалосно питање, које је од првог дана тополскога устанка унесрећавало Србију? Зар се не сећају како је сличне игре скупо платио краљ Милан и **да је радикална странка онакова, каковом је представљају либерали, а да није верна и одана династији Обреновића** зар није могла у три године **кад год је хтела учинити, шта је хтела**? У часу великог преокрета, могу бити уверени г. г. намесници, да би им слабо помогао намеснички ауторитет.

Ми ово предпостављамо, да се види како су и смешне и детињасте кривице, којима либерали окривљују радикале, а уједно и да докажемо, да они телеграми у „Pester Lloydu“, који у првом реду хоће да осумњиче Русе, па Србе радикале, ако и не потичу непосредно из биро-а либералне владе (како то пориче влада) а оно ипак слажу се с целим деловањем те владе.

Што каже „P. Lloyd“? Да из Русије долазе рубље, како би се агитовало за Карађорђевића. А што пишу либерални листови? Како су сви радикали велеиздајници. На послетку шта ради влада? Затвара толике невине људе због велеиздајства. Није ли то све у свези? А како се то слаже са српског и словенског гледишта — нека одговоре позвани у Београду!

Споменусмо ово, а не ћемо ни да расправљамо о тим питањима: кад је већ дошло у Србију руских рубаља као што се пише и кад су толике хиљаде народа велеиздајничке — колико се места побунило? Колико је велеиздајничких прокламација издано? и т. д.

Све је ово довољно, по нашем мишљењу, да се види шта ради влада и на предпостављена питања: **има ли или нема наде у већину**, да се мирне душе и савести одговори: нема! Па по што нема она хоће да је извојшти силом. А кад је са свим природно, да силу стварају незаконитости, ми, и ако појмимо код неких људи тесногрудост страначку, не појмимо и не можемо да појмимо, како се не нађе и самих либерала, да у неким часовима признају, **да су пре свега Срби па онда либерали** и не увиде, да ова насиља Србији штету доносе. А ваљда није се и дотле дошло, да волимо корист своје партије, него корист своје отаџбине!

Не воде нас у овом расуђивању никакови обзири. С гледишта правде и законитости, желимо, да у Србији влада она странка, с којом је већина народа. Са српскога гледишта, симпатишемо с онима, с којима је Српство и Словенство, а који, кад дођу на владу не ће морати да толико година воде очајничку борбу против народа, као што ће је, без сумње водити либерална влада, ако је државни удар, војни судови и хиљаде бајонета остаде у власти.

На прагу смо великих догађаја и пред олујом, која се спрема, да се реши источно питање, време је, да у Србији влада она влада, која ће се у споразуму с народом спремати за будућност, а не она, која ће у унутрашњој борби бити приморана не само, занемарити спољашње ствари, него да Србија буде опет онако неспремна и истрошена унутрашњим несрећама, које су јој увек долазиле из министарстава, као што је била и пред првим српско-турским ратом.

Онда је шеф владе био г. Ристић и његова је влада крива многим неуспесима. И сада је г Ристић на управи земље . . . Но разлика је у томе, да

је пре био шеф либералне владе, данас је кр. намесник и као такав, не би смео остати ни простим чланом либералне странке!

Поглед по свету.

— „Хамбургер Нахрихтен“ орган кнеза Бизмарка доноси чланак у ком саветује немачком општинству, да никако не склапа никакова зајма с бугарском владом, а то из ових разлога: 1. Садашња бугарска влада није законита, па ће свака будућа влада, с правом, уништити све уговоре и законе садашње владе. 2. Бугарска је тако пала у велике дугове, да ће се тешко ослободити и садашњег дуга, а камо да јој се још и даље даје новаца у зајам.

— Сви талијански листови непрестано расправљају о великим проневерама, које су откривене код разних талијанских банака. Важан је, али и врло жалостан један чланак чувеног листа „Secolo“, где се говори, да ће се изнети докази, како је у овим проневерама компромитовано преко 100 талијанских заступника и то оних, који припадају владиној већини. Ако се ова вест обистини влада ће бити приморана или да распусти парламенат, а кривце преда суду, или да све забашури, што би у земљи направило велику узрујаност Не зна се што би било горе.

— Из Лавова јављају, да Младочеси намеравају у друштву с пољским клубом устати жестоко у царевинском већу против понемчивања у Аустрији. Ако се ова вест обистини, нема сумње, да ће словенски народи извојевати победу, по што су до данас Пољаци били увек најприврженији бранioци аустријске владе.

— Турска влада ушла је у траг потајним агитацијама, које покреће извесна држава, да би у Албанији букнуо устанак Тако су ових дана турске власти узаптиле 10.000 мартинијевих пушака и 2,000.000 патрона. Цели овај ратни прибор, који је био скривен по разним местима, међу племенима Миридита, дошао је преко мора. Ово је други покушај, да се наоружају Арбанаси. Преклане су црногорске власти у Бару и Улцињу заплениле много сличног ратног прибора, који је такођер био намењен за Албанију.

СРПСТВО.

Србија. На величанственом збору радикалаца у Б. Паланци, где се скупило преко 5000 гласача, вођа српских радикалаца г. Н. Пашић поздравио је збор и између осталога и ово казао: „Под владом бившега краља Милана, ви сте се, браћо, ослободили од турског ропства, а почетком владе краља Александра I., радикална је странка донела новим крајевима, као и целој Србији нови устав. Радикална странка, после тешке борбе од пуних 20 год., после скупих жртава и у имању и у крви извојевала је тај слободоумни устав, који је најчвршћи темељ престолу, слободама и напретку народа Она је тај устав оживила и на њему толике законе донела, од чега је народ српски само за три године дана, пуно добра осетио. Радикална ће партија и сада заложити све, и живот и имање, те да очува престо нашег омиљеног краља Александра I., да очува драгоцене, уставне тековине, па ако Бог да, она ће на засновном уставном темељу дочекати сретније дане како краљевине Србије, тако и свега Српства

— У Смедереву на Бадњи дан, и одмах по том, ушпшено је за познати догађај пред судницом општинском педесет грађана!

Од тога доба, па до сад, има четрдесет дана. До трећега фебруара с притворенима ништа више није рађено после првога саслушања. Они леже у притвору, а кривица се њихова не трага. Они још ни до данас нису спроведени суду, и ако међу њима има и људи који су поверењем грађана управљали једном од најживљих и најјачих вароши по трговинском јој значењу.

Како ли се овај скроз незаконити чин има назвати, кад га намерно чине државне власти, чија је дужност у том погледу законом и сувише јасно обележена?! Закон каже:

„Истраживање кажњивих дела полициска истраживајућа власт мора свршити за петнаест дана, ако су сведоци или саучесници у месту или истом срезу, и за тридесет дана ако су сведоци или саучесници из другога среза но у оном округу где се истраживање чини, а најдаље за два месеца, ако има саучесника у кривици из другога округа, или су сведоци из другог округа.“

Да ли овако поступање с овим притвореницима у Смедереву не показује доста јасно, да је и сам догађај на Бадњи-дан у Смедереву изазвала некоректност државне власти а не некоректност онамошњих радикалаца?

Пред оваким једним фактом овако је тврђење потпуно оправдано, јер се види да влади није до тога да кривицу, ако је има, казни што пре, но да људе држи што дуже у затвору и то сад баш пред изборе! Сигурно је за либералну странку потребно да у Смедереву педесет радикалаца до избора леже у затвору, те на тај начин и од њих да буде слободна и друге грађане тиме да држи у страху!

Ми бележимо и ово да се зна, те да и овај факат послужи као прилог: каквим се све средствима служи либерална влада, да отме и састави за себе већину које нема.

— У прошлом броју јависмо, да је влада либерална затворила народнога посланика Радосављевића. Нисмо навели узрок овоме затвору, по што узрока није ни било, него просте зле намере, да се пред саме изборе позатварају најупливнији људи у народу, па ма се то и косило са уставом! Сада јављамо, да је суд пустио Радосављевића, уверен да није крив, за што га беди влада, а влада га беди, старом, опасном, али недостојном измишљеном кривицом великога издајства! О овим затворима народних посланика говорили смо — па и сада кажемо, да ми често сумњамо, би ли се у и једној држави иједна влада усудила, да на овај и овакав начин ради против својих противника?

— Из Ћуприје долази друга, овој сасвим слична вест: Николу Ристића, бившег нар. посланика јуче суд пустио, не као невина, већ испод суђења — а то је по нашем мишљењу још гора сведоџба за данашњу владу.

— У Крушевцу влада је затворила попа Мијајла Минића из Мајдева, оптужена за 27 другова за противстајање и велеиздајство.

— У Власотинцима суд је отпустио све општинске одборнике, које је влада била затворила, бедећи их велеиздајством.

✝ ТОША ЈОВАНОВИЋ.

Не само у Српству, него на целом словенскоме југу Тоша Јовановић био је од најомиљенијих љубимаца богиње Талије, првак глумац-уметник на позорници.

Жалосна вест, да је овај српски Герик у народним, а српски Салвини у класичним трагедијама испустио своју племениту душу ожалостиће све праве и искрене пријатеље српскога позоришта, јер је покојник био уметник, прави богодани уметник, а за собом, као да оставља велику празнину и та ће се празнина увек осећати, кад год се буду престављали у Београду: Ђорђе Бранковић, Станоје Главаш, Отело и други трагични комади у којима је покојник био ненадмашив, а кад је играо у својим улогама очаравао је, заносио је слушаоце и као што једном рече о њему неки учени Француз — опијао заносима.

Од природе леп и стасит човек, дивна и развијена органа, на позорници је на свакога чинио велик, а пријатан утисак. Добар и племенит знао се наћи у свакоме друштву, а особито је љубио прекосавске Србе, којима је увек, кад год му се пружала прилика долазио у госте.

На врхунцу своје славе посљедњих дана, разболев се пао је у велико сиромаштво, тако да су морали његови другови приредити му концерат у његову корист — с надом, да ће ипак овај српски глумац уметник преболети тешку болест, но у најлепшој нади, кад се већ био почео и опорављати неумитна смрт заклопи му очи и за навек нам га отргне из Талијиних наручија.

Лака му црна земља и слава у народу!

Вести из места и са стране.

☛ Јављамо поштованим читаоцима, да је обустављен лист неким претплатницима, који свога дуга нису подмирили и да је одбор за руковање „Заставом“ решио да ће и свима оним претплатницима, који свога дуга до 15. о. м. не подмире приморан бити обуставити даље шиљање „Заставе.“

За народни фонд. Из Опатовца примили смо 5 фор. сакупљених за народни фонд код г. Светозара Димитријевића. Хвала родољубивим прилагачима!

Јарослав Врхлицки, прослављени чешки песник славио је прошлога четвртка 40-годишњицу свога рођења. Врхлицки је данас први и најславнији песник чешкога народа, врло је даровит а изванредно продуктиван. Прославио се колико изворним песмама толико и преводима. Нарочито му је испао за руком превод Дантеове „Божанствене комедије“, која је дочекала код Чеха и друго издање. Због великих заслуга на књижевноме пољу, прашки универзитет поделио му је наслов доктора философије.

Динамитарци у Великој Кикинди. „Банаћанин“ јавља: У II. четврти код бирташа Јосифа Алба нађена је у авлији прошле суботе динамитска патрона, која је имала и фитиљ. Бирташ је управо великој капетанији однео ту патрону, а полиција трага за овим анархистом.

Јесу ли оправдане тужбе. У Србији, по уставу, мора државни савет изабрати председнике изборних комисија, а ови председници, по јасном наређењу устава ваљало би, по могућности да су све они људи, који су свршили права или какав виши факултет. Но, ако тих људи нема довољно, онда је, разуме се, државном савету дозвољено, да и с другима надопуни празна места председника изборних комисија. Либерали у Србији напали су свом снагом на државни савет, као да је овај партајичан, т. ј. као да је бирао бирачке председнике све саме — радикале. Да се стане на пут овоме сумњичењу изнели су се податци и из њих видимо: да у Србији има 1300 изборних комисија, дакле да треба толико и председника, које је држ. савет већ и поставио. Од тих председника су 576 правника, 53 инжинира, 183 свештеника, 220 учитеља, 253 професора, 32 лечника и 32 од осталих званичника. Ови податци дакле најбоље доказују, да је савет настојао, колико год је било могуће, да се задовољи уставу, те да за председнике буду изабрани они, који су свршили факултет. А ако ови, по самом признању либерала, припадају радикалној странци, томе савет није крив и то доказује — да је радикална странка јака и код народа и код интелигенције.

Официрска слава. 26. јануара прославили су официри београдски успомену на онај дан, када је српска војска, пре 15 година допрла на Косово и у цркви Грачаници одстојала службу божју, онај знаменити дан, кад је српски песник ускликнуо: Тврдом стопом Србин стаде, на Косово бојно поље, стари крсташ разавио, иза пет сто грдних љета . . .

Порука руског цара. Једном смо јавили вест из Берлина, да је на цара руског био атентат и том смо приликом изразили сумњу о истинитости ове вести. После се доказало, да је збиља та вест била неистинита и као такова скована у Берлину. Сада јављају из Петрограда, шта је казао руски цар одмах, чим су му саопштили како се по европској штампи разносе ови лажни гласови. Цар је одмах наредио да позову Шишкина, управитеља министарства спољашњих послова и казао му, да пише у Берлин, како он, руски цар, ову скована неистину сматра за личну увреду, коју не ће никада заборавити. На то је Шишкин саветовао цара, да би се лично обратио немачкоме цару и изразио му своје сажаљење. Цар је нестрпељиво одговорио: „Не ћу ја да пишем. Али ви свакако јавите у Берлин да сам већ сит сплеткарске и подле политике и да ће он ту вест скупо платити. Кажите им да пазе што раде и говоре. Моје је стрпљење исцрпљено.“ — Шишкин је известио немачког посланика у Петрограду о цареву гњеву, те је овај одмах похитао у двор. Али га руски цар није хтео примити. Посланик је онда све то јавио у Берлин и немачка је влада послала принца Хенриха, да рускоме цару исприча целу ствар и изјави своје сажалење.

Понемчивање у Аустрији. Ми смо јавили, како је председник аустријског врховног суда издао наредбу, да се сви списи морају решити на немачком језику, против које наредбе устадоше онако одлучно у цар. већу Младочеси. Сада јавља „Мир“ орган корушких Словенаца, да штајерски и корушки земаљски сабори справљају закон, да у тим земљама словенским буде у свима званима немачки језик званичан.

Чвор на марами. Американци су практични људи, па су заменили и везивање чвора на марами новим проналаском. Они носе дописне карте са собом, па их испишу и адресирају самом себи. Сутра дан дође им писмоноша и донесе им ту писмену опомену. Тиме их подсети на оно, што су хтели заборавити или су већ заборавили. Дакле не морају да везују чвор на марами.

Дописница уредништва.

К. у С. Није за „Заставу“.

С. у Б. То се не може сматрати за изазив.

У прошлом броју у вести „Беседа“ у 8-ом ретку у место: би је, треба да стоји: била је. У новијој вести, под насловом „Беч“ на два места у место: др. Вашату, треба да стоји: др. Вашати.

Јаван рачун

о беседи с игранком, коју је приредила у очи новог лета 31. дец. 1892. г. турско-бечејска добротворна задруга Српкиња у корист свога фонда.

I. Примљено је: 1) од улазница . . .	165 ф. 60 н.
2) доброволј. прилога .	145 ф. 90 н.
Свега . .	311 ф. 50 н.
II. Издато је по гласу прегледаних и одобрених рачуна	79 ф. 49 н.
Чист приход . .	232 ф. 01 н.

Приложише г. г.: По 9 ф. 20 н. Глиша Манојловић из Сентомаша; по 5 ф. Високопреосвештени господин Никанор владика темишварски, гђа Даринка Малетићка, Милош Милошев ђакон из Меленаца, Јован Бишиц, Иван Урбан; по 4 фор. 20 н. гђа Милана Поповића из Ст.-Бечеја, гђа Катинка Стојковићка, Јоца Малетић, Стева Ранковић, ђока Николић, Јаша Дунђерски из Сентомаша, гроф Никола Бетлен; по 3 ф. 40 н. др. Богдан Давидовић; по 3 ф. Гђа Даринка Ранковићка, Калма Штајнгаснер; по 2 ф. 60 н. гђа Елиза Костовићка, г. Светозар Ранковић; по 2 ф. 20 н. г.г. Младен Гавански, Ника Максимовић; по 2 ф. г. г. Димитрије Рајић из Будима, Миливој Шћаревић из Беча, А. Стајић, Др. А. Катић, Младен Неравнић, Исидор Гаради, Ђура и Ленка Дорословац, Михаило Варади, Жика Сечански; по 1 ф. 60 н. Розман Пулаји; по 1 ф. 40 н Стеван Шћаревић, Јован Лешћански, Лајош Милер; по 1 фор. 20 н. прота Милош Рајковић, Исидор Кон, Платон Николајевић, Велислав Јовановић, Н. Манојловић из Сентомаша, Др. А. Кацандер, Риста Предраговић, Паја Ј. Поповић, ђура Петрик, Веља Јовановић из Тараша, Тома Фогараш из Тараша; по 1 фор. гђе Х. Химлерка, Мила М. Поповић, Мила уд. Поповић, М. Миловановићка, Полдина Бизон, Жива Главаш, Партенија Сивчев из Кикинде, Божа Рајевић, Др. Бела Штерн, Тоша Ташић, Шандор Јанковић; по 80 н. Лаза Рајевић; по 60 н. Пера Кикић, Стева Миловановић, Стеван Бизек, Јован Алапи; по 50 н. гђа Ана Рајзер; по 40 н. Јоца Ћурчић, Ернест Хавличек, Матија Форгач, Жива Остојин, Никола Дридарски, Игњат Шатор, Алекса Габриш, Видор Киш, Густав Шољмош, Јосиф Варади, Роберт Турп, М. П. Нићин, Младен Белић, Сава Грчић, Павле Гале, Бела Рот, Лајош Шафран; по 20 н. гђца Шарлота Урбан, Рада Блажин, Васа Вајдић, Светозар Косовац, Жива Тодоровић, Гал, Ронаји, Др. Густав Самек, Рада Јовановић, Стојановић, Јосиф Краус, ђока Ристић, Живко Терзијин, Влајко Поповић, Геза Шлезингер, Нај, Јован Ковц, Радован Малетин, Бела Кох, Леополд Розенберг, Игњат Гринвалд, Милан Туцаков, Арпад Вагнер, Стеван Иштванфи.

Потписана добротворна задруга Српкиња изјављује свим племенитим приложницима своју топлу захвалност.

У Турском Бечеју, на Крстов-дан 1893.

Даринка Малетић,
председница.

Јавна захвалност.

Господи из Угарске и Хрватске, која ми изјавише саучешће у мојој неизмерној тузи ради смрти моје

МИЛИЦЕ

захваљујем из дубине срца.
Београд, 7. фебр. 1893.

Симо Матавуљ.

ОГЛАСИ.

ГВОЖЂАРСКА И ШПЕЦЕРАЈСКА ТРГОВИНА С. А. КРСТОНОШИЋА У МИТРОВИЦИ

потребује једног млађег солидног помоћника. 69 1—2

МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА СВЕТОЗАРА НИКОЛИЋА У МЕЛЕНЦИ

67 2—3
потребује два вешта помоћника. Плата по способности од 160 до 240 ф. годишње.

ШПЕЦЕРАЈСКА ТРГОВИНА ПЕТРА ЕМ. ЛАУШЕВИЋА У ЗЕМУНУ

64 2—3
потребује једног старијег вештог помоћника ступање од 16. марта.

ШПЕЦЕРАЈСКА ТРГОВИНА М. ПЕТКОВИЋА У ИНЂИЈИ

потребује једног млађег солидног и вредног помоћника. 62 3-8

ЗА СТАРЕ И МЛАДЕ ЉУДЕ.

Најбоља замена **Copaiva-Cubeben Santalperlen**-у и другим лекарија̂ма, јесте лек, што га зготовљава др. Милер, по лекарском пропису и препоруци, исти је лек ваљано опробано средство нротив свакога катара **(Katarrh der Harnorgane)** Може се употребити са успехом и код застарелих болести. Успех се покаже у неким приликама одмах после неколико дана. Цена је заједно са упутством бр. I. за скорашњу болест 1 фор. 60 нов. бр. II. за застареле кроничне болести 2 ф. 50 н. поштом још и 25 н. за паковање.

МОЖЕ СЕ ДОБИТИ САМО У

St. Georgs Apotheke,
6 Wien V. 2., Wimmergasse 33. 3—13

Власник: Славко Свет. Милетић. Главни уредник: др. Јован Пачу. За уредништво одговара: Милан Поповић. Српска штампарија дра Свет. Милетића у Новом Саду.